

Wisconsinický test třídění karet (WCST)¹ je obecně používán jako test exekutivních funkcí. Někteří autoři jej také nazývají testem přesunu myšlenkových setů, inhibice, flexibility, řešení problémů nebo kategorizace (Miyake a spol., 2000). Původně byl test vyvinut jako metoda měření schopnosti abstraktního myšlení a schopnosti přesouvat kognitivní strategie v reakci na nepředvídané změny v prostředí (Berg, 1948; Grant a Berg, 1948). Přestože byl WCST vyvinut a zpočátku používán u zdravé dospělé populace, stále více se prosazoval v klinické praxi jako nástroj neuropsychologické diagnostiky (Lezak, 1995; Spreen a Strauss, 1991).

Během let používání se test vyvíjel a vznikaly jeho různé verze.

V rigorózní práci se věnujeme Heatonově verzi testu (Heaton, 1981). Heaton vypracoval standardní systém administrace a skórování a dodal tak testu potřebnou exaktnost. Díky přesnosti hodnocení a množství objektivních skóru, které poskytuje, je Heatonova verze testu velmi oblíbená mezi výzkumníky. Populární testu v klinické praxi pramení z určité senzitivity k poškození mozku, a především frontálních laloků, referované různými autory. (Drewe, 1974; Miller, 1963; Weinberger, Berman a Zec, 1986). Studium pacientů s různým poškozením mozku postupně dospělo k úvaze, že exekutivní funkce úzce souvisí s frontálními laloky. Frontální oblast mozku hraje v Goldbergově metafoře mozku jako orchestru hlavní roli dirigenta (Goldberg, 2001).

V podobné pozici stojí vůči ostatním kognitivním funkcím exekutivní funkce. Někteří autoři spojují koncept exekutivních funkcí s pojmem fluidní inteligence (Duncan, Burgess a Emslie, 1995). Z klinického hlediska je důležité, že tzv. dysexekutivní syndrom se objevuje i tehdy, když inteligenční testy neukazují buď žádné postižení, nebo snížení skóru v inteligenčních testech není takového charakteru, aby deficit exekutivy vysvětlilo. Z toho usuzujeme, že exekutivní funkce jsou od intelektu oddělitelné.